

Meno a priezvisko:

Poznámky do zošita

Rečnícky štýl, slohový postup

Prívet (príhovor), slávnostný prejav, prejav na konferencii či diskusný príspevok sú útvarmi rečníckeho štýlu.

Rečnícky štýl volíme vtedy, keď chceme vyvolať slávnostnú atmosféru, komentovať významné udalosti, propagovať nejakú udalosť a pod.

Jazykové prostriedky – zrozumiteľné termíny, obrazné pomenovania, citáty, rečnícke otázky, zvolacie vety.

Neverbálna komunikácia je dôležitá – mimika, gestikulácia, oblečenie.

Rétorika – náuka o rečníctve a o rečníckom umení, zaoberá sa slovným vyjadrovaním, skladbou a prednesom reči pred poslucháčmi.

Zaoberá sa aj rečníckou praxou, osobnosťou rétora, ako vie získať poslucháčov.

Úloha 1

a) Prečítaj si slávnostný prejav.

Milé deti!

Po niekoľkých rokoch usilovnej práce, vytesávania jemných rýh do majstrovského diela v podobe detskej dušičky, po príjemných, bezstarostných, hravých chvíľach stojíme dnes na prahu veľmi dôležitej cesty života vašich detí. Je to vstup do ZŠ.

Čas hier, plaúcich bábik, mrakodrapov zo stavebníc postupne nahradí skoré vstávanie, nosenie školských tašiek na ich útlom chrbátiku, učenie a písanie domácich úloh.

Chvilie bezstarostné a hravé nahradia možno aj okamihy obáv, ale celkom iste okamihy nových zážitkov. Samozrejme veríme, že to budú len príjemné zážitky.

Želáme vám, ale hlavne vašim detičkám, aby ste prekážky zdolávali veľmi ľahko, aby v ich a vo vašich myšliach utkveli len tie najkrajšie a najradostnejšie zážitky. Prajeme im život bez väčších prehier, lásku, obetavosť a podporu vás rodičov. My budeme veľmi potešení, ak na roky prežité s nami budete spomínať len s úsmevom.

Vážení rodičia, ďakujem vám za príjemnú a dobrú spoluprácu a prajem vám veľa trpezlivosti s vašimi detičkami pri „odľahčovaní“ ich drobnej, ale „ťažkej“ rúčky, ktorá bude vyvíjať veľký tlak na list zošita pri písaní prvých písmen, pri písaní kúzelného slova mama, ktoré doteraz vedeli len povedať, nie však napísať.

Veríme, že budete šťastní, čo vám zo srdca prajeme my učiteľky, ale aj celý personál našej materskej školy.

J. Barilla – A. Portíková a kol.

Rétorika. Praktické ukážky príležitostných prejavov
pre riaditeľky a učiteľky materských škôl

b) Oslovenie napíš správne.

c) Kto je autorom (odosielateľom) slávnostného prejavu?

d) Kto je adresátom (prijímateľom)?

Slohový postup

Slohový postup – vhodný volíme podľa komunikačného cieľa si pri slohovaní (tvorbe) textov.

Opisný slohový postup – volíme , ak chceme niečo **opisovať**.

Informačný slohový postup – používame , ak chceme **informovať**.

Rozprávací slohový postup – používame, ak chceme **rozprávať** zážitok, príbeh.

Výkladový slohový postup –používame, ak chceme niečo **vysvetľovať**.

Slohové útvary – sú výsledkom slohových postupov.

Úloha 2

a) Prečítaj si texty. Premýšľaj, ktorý slohový postup sa v textoch uplatňuje.

A.

Marcová beseda so spisovateľkou bola najzaujímavejším podujatím Mesiaca knihy. Tak ju hodnotili žiaci 8. aj 9. ročníka. Zaujala ich vtipnosť spisovateľky Jany Podlákovej, jej zmysel pre humor a dobrá znalosť tínedžerských problémov.....

Aneta Lomková, 9. A

B.

Dospievajúci chlapec , veľmi bystrý, úprimný, spontánny, proste súčasný, prežíva všedný každodenný život dospievajúceho školáka – priateľstvá, náznaky pubertálnej lásky, rivalitu – a usiluje sa aj o spoznávanie učiteľov nie ako autority, ale ako ľudí. Bondfo je inteligentný chlapec, má pozorovací talent a navyše je veľmi výrečný, s veľkým zmyslom pre situačný humor,

Z internetu

C.

Všeobecne platí, že adolescencia sa začína v puberte, keď sa objavujú sekundárne pohlavné znaky, a končí sa 18. rokom, keď sa mladý človek stáva dospelým aj podľa zákona.

Vývin prebieha u každého jednotlivca svojím tempom (je známe, že dievčatá dospievajú skôr ako chlapci), ale vždy podľa rovnakých zákonitostí. Ide o zložitý a často protikladný proces, počas ktorého sa utvára osobnosť mladého človeka.

L. Gorej: Adolescent v knižnici

D.

Kamil ma odprevadil až na roh našej ulice.

-Ešte raz sa ospravedlňujem za otca, - povedal na rozlúčku. – A ten článok o tebe fakt napíšem!

Rozišli sme sa. Nič som nezistila, ale bolo mi dobre. Článok v novinách musí byť fajn.

Uprostred haly stála mama s budíkom v ruke.

-Tak na toto si nezvykaj! – povedala zhurta. -Kde si bola?

J. Mlčochová: Adrianin prvý prípad

b) K slohovým postupom dolu prirad' text A, B, C, D.

rozprávací slohový postup

výkladový slohový postup

opisný slohový postup

informačný slohový postup

Opakovanie učiva

1. Podčiarkni cudzie nesklonné podstatné mená.

Cestoval som vo vlaku s kultúrnym atašé. V našom kupé sedeli aj dve lady. Jedna z nich sa volala Maggie. V jedálenskom vozni sme si vybrali z menu rybacie filé a zemiakové pyré. Ako dezert sa podávalo malinové želé.

2. V ktorej z možností vzniklo slovo skladaním?

- a) myšlienka
- b) perokresba
- c) srdiečko
- d) hornatý

3. V ktorej z možností sa nachádzajú citovo zafarbené slová?

- a) hodinky, zastávka
- b) mamička, vetrisko
- c) bohatstvo, chudoba
- d) kúpalisko, električka

4. V ktorej z možností sa nenachádzajú antonymá?

- a) kopec, jama
- b) sedieť, ísť
- c) tmavý, bledý
- d) abstraktné, konkrétne

5. Medzi výkladové slovníky patria (s.9):

- a) Pravidlá slovenského pravopisu, Slovník slovenských nárečí
- b) Malý frazeologický slovník, Malý synonymický slovník
- c) Krátky slovník slovenského jazyka, Slovník súčasného slovenského jazyka

6. Vyber slová so záporným citovým postojom (s. 14):

- a) cukríček, dieťaťko, spinkať
- b) lízanka, dieťa, cmúľať
- c) hulákať, drichmať, hltáť

7. K plnovýznamovým slovám zaraďujeme tieto slovné druhy (SJ s.8):

- a) podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, príslovky
- b) podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá
- c) príslovky, predložky, spojky, častice a citoslovčia

8. Utor od slov prídavné mená.

sused	teta
včera	obor
med'	telo

